

Obvodné kolo Dejepisnej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá

3. ročník, školský rok 2010/2011

Testové úlohy pre kategóriu E (7. ročník ZŠ a 2. ročník OG), maďarská verzia

Megjegyzés: a monotematikus rész kérdéseit* jelöltük meg

1.* A képen egy olyan esemény következményeit láthatjátok, melyet Magyarország történetében a legtragikusabb eseménynek tartanak. A történészek szerint ezzel a meghatározó eseménnyel lezárult nálunk a középkor időszaka.

- a) Milyen eseményről van szó?
- b) Mit ábrázol a mellékelt festmény?

2.* Az említett esemény, mellyel nálunk véget ért a középkor időszaka, változást hozott a művészetek és a kultúra terén is. A szakértők szerint ezzel a változással létrejött egy képzeletbeli határvonal két művészeti stílus között. Melyik két művészeti stílusról van szó?

3.* Bizonyos tárgyakat ún. „kemény rézből“ készítettek. Milyen néven ismeretes ez a fém?

4.* A 16. században a lakosság nagy része a protestánsokhoz csatlakozott. Magyarországon azonban más protestáns tanok is terjedtek.

- a) Melyik két tan, mely alapítóiuk nevével ismert, terjedt el nálunk a leginkább?
- b) Mi a közös bennük: anabaptisták, újrakeresztelők, habánok?

5.* A Német-római Birodalom királyát a 13. századtól hét erre jogosult választó választotta.

- a) Hogy nevezték ezeket a választókat?
- b) Rendelkezett a magyar király is választójoggal?

6.* Magyarországnak 1526-ba három királya volt. A királyok képmásai a mellékelt ábrákon láthatók.

A

B

C

- a) A királyok nevét írjátok a megfelelő képhez.
- b) A királyok közül kettő több ország uralkodójának címét is viselte. Soroljátok fel, melyik országokban (Magyarország kivételével) uralkodtak.

7.* Egy Aetiops nevű férfi jelentős szerepet játszott egyik szlovákiai vár történetében.

- a) Melyik vár történetéhez fűződik?
- b) Milyen jelentős szerepet játszott Aetiops?
- c) Milyen származású (nemzetiségű) volt Aetiops?

8.* A 16. századi szlovákiai ismert protestáns személyiség Bártfán született. Megírta az öt város hitvallását.

- a) Ki volt ez a személyiség?
- b) Soroljátok fel ezt az öt várost.

9.* Valószínűleg a történelem első robotembere golem volt. A legenda szerint Löw rabbi készítette, annak a királynak az uralkodása idején, aki érdeklődött az alkímia iránt, támogatta a művészetet és gyűjteményeket létesített. Viselte a magyar és a cseh királyi címet, ezen kívül keresztnéve megegyezett a sorrendben a második Német – római császár nevével.

- a) Ki volt ez a császár?
- b) Melyik városban élt Löw rabbi? Ez a város egyben az uralkodó fő székhelye volt.

10.* A 17. században Magyarországon több Habsburg - ellenes felkelés tört ki.

- a) A felsorolt évszámok mellé írjátok le a felkelés vezetőjének a nevét.
- b) A felkelések közül melyek törtek ki az ún. Harmincéves háború idején?

11.* Szlovákia területén található egyik erődítmény hírneve 1663-ban egész Európában elterjedt. Jelenleg az erődítmény helyén város található.

- a) Hogy nevezték az erődítményt?
- b) Milyen alakzatú volt az erődítmény?
- c) Milyen esemény játszódott le abban az esztendőben?

12.* A Rózsahegy (Ružomberok) melletti Ludrőfalva (Ludrová) gótikus templomának (lásd a képen) kapuzatának falában kardvágások nyomai láthatók. A legenda szerint a nemesek ilyen módon jelezték hazatérésüket a csatából. Állítólag a legmélyebb nyomot Sobieski János lengyel király véste kardjával a kapuzat falába, amikor hazafelé tartott a győzedelmes csatából, melynek egész Európa megörült.

- a) Melyik évben és hol játszódott le a csata?
- b) Ki volt a legyőzött hadsereg vezére?

13.* A képen egy 18. századi pénzérmét láthattok, melyet területünkön használtak. Hogy nevezték a pénzérmét?

14.* Olvassátok el az alábbi szemelvényt és válaszoljatok a kérdésekre.

„Jeden každý Poddany od jedneho každého sedliackeho Domu anebo Gruntu povinnen bude svemu gruntovnemu Panu v jednom každem Tydny jeden cely Den, to jest od Vychodu až do Západu Slunce, s Dvoma dobytky a se svim Volom, Čas oračsky pak se svim Pluhem aneb svu Branu podle davnej a stalej Običaje tejto Dediny služiti...”

- Hogyan nevezték azt a dokumentumot, amely rendezi a jobbágyoknak a földesúrral szembeni kötelezettségeit?
- Melyik uralkodó valósította meg ezt a nagy reformot a 18. században?
- Mit jelent a szemelvényben előforduló *Grunt*, kifejezés?
- A szemelvény szerint hány napot voltak kötelesek a jobbágyok ledolgozni a földesúr birtokán?

15.* A nyolcírányú rejtvényben találjátok meg a négy 18. századi szlovák tudós nevét.

W	R	U	B	O	R	T	K
P	L	A	N	T	Á	Á	D
I	E	N	U	T	L	I	Ú
O	B	K	N	O	L	N	S
M	U	E	N	R	O	A	N
I	T	R	S	A	K	E	L
A	E	A	H	A	R	B	A
B	S	Y	L	D	N	Á	F

16. Írjátok be a hiányzó szavakat az alábbi mondatokba.

- A mai szlovákok őseinek történelmileg is bizonyítható első uralkodója a kilencedik században**a**.....volt, aki a**b**..... címet viselte. Említést tesznek erről azok a krónikák, melyek a**c**..... birodalom területén keletkeztek.

- Nagy-Morávia második legjelentősebb központjában,**d**.....,székel a fejedelmi trón várományosa. A világi hatalmon kívül itt volt az egyház székhelye, amikor a Zobor hegyen**e**.....állt és itt püspökség jött létre.

17. A képen Nagy - Morávia idejében használatos hagyományos ruhadisz látható. Hogy nevezik?

18. Állapítsd meg, hogy találkozhattak-e az alábbi történelmi személyiségek?

- II. Mojmír II. és Géza fejedelem
- Kocel és (I.) Szvatopluk
- I.Mojmír és Ibn Ruszt arab utazó

19. Az európai országokhoz hasonlóan két szentté avatott király lett Magyarország védőszentje.

- a) Írjátok le a királyok nevét.
- b) Melyik király képmása látható a freskón?

20. A bizánci császár udvarában nevelkedett. Eredetileg császárnak kellett volna lennie, de nem jutott részére trón. Reformokat vezetett be Magyarországon. Jegyzője megírta a legrégebb magyar krónikát.

- a) Ki volt ez a király?
- b) Milyen címen ismerjük az említett krónikát?

21. A kettőskereszt több szlovákiai város címerében megtalálható. Állapítsátok meg, melyik városok címerei láthatók a képeken.

Fehér kettőskereszt
vörös háttérben
(város, BB (kerületi város))

fehér kettőskereszt,
vörös háttérben
zöld hármashalommal
(város, TT kerület)

fehér kettőskereszt
vörös zászlón
kék háttérben
(kerületi város)

sárga kettőskereszt
zöld háttérben
(kerületi város)

22. Egyik szlovákiai városnak 1238-ban a magyar király kiváltságlevelet adományozott.

- a) Melyik városnak?
- b) Ki volt az adományozó király?
- c) Hogyan nevezték idegen nyelven a kiváltságlevelet?
- d) A tatárjárás előtt még három szlovákiai város kapott kiváltságlevelet. Melyik három városról van szó?

23. Olvassátok el az alábbi szöveget és keressétek meg a négy hibás adatot. Írjátok le a szövegbe illő megfelelő adatokat. A vastagon szedett rész hibátlan és ne változtassátok meg.

A törökök **1241** –ben a **Sajó** folyó melletti csatában tönkreverték a magyar hadsereget. A vereség olyan súlyos volt, hogy az országban nem akadt olyan erő, amely szembeszegülhetett volna az ellenséggel. Alig tudott a király, II.Endre elmenekülni Krakkóba. A várórséggel megerősítette seregét, és továbbmenekült. Végére a Jón-szigeteken talált menedéket.

24. Olvassátok el az alábbi szöveget és válaszoljatok a kérdésekre.

Amikor a király az Úr 1330. esztendejében, április 17-én, a húsvét utáni szerdai napon a királyi vár alatt lévő házban éppen családja körében ebédelt, Zách Felicián váratlanul kardjával rájuk tört, hogy meggyilkolja őket. Pataki János, a királyné étekgőgőja Feliciánra rárontott és csákányával leterítette. Ezután a király katonái Feliciánt felkoncolták. A király Felicián fejét elküldte a volt királyi városba, a többi testrészeit pedig mind szétküldte az országban...

- a) Ki volt az a király, akire rátámadt a merénylő?
- b)Melyik városban került sor a merényletre?
- c) A királyi család egyik tagja négy ujját vesztette el a merényletben. Ki volt ez a családtag?
- d) Melyik városba küldték el Felicián fejét? (az utolsó Árpádok korában királyi város volt)

25. Az alábbi szövegben a magyar történelem ismert alakjai mutatkoznak be, akik közül senki sem volt király. Állapítsátok meg a nevüket.

- a) Tisztként több király seregében szolgáltam. A legnagyobb győzelmet a Hunyadi János ellen vívott Losonc melletti csatában arattam. Csehországból származtam.
- b) Bencés – rendi szerzetes voltam, a Trencsén melletti Szkalkán éltem mint remete. Itt is haltam meg – rablók gyilkoltak meg. Később szentté lettem avatva.
- c) Erős kezű nemes voltam, Magyarország egész északi részén uralkodtam. Később a „Vág és Tatra urának“ neveztek, megszereztem a király tárnokmestere címet és a nádori hivatalt, de valójában korlátlan hatalmam volt.
- d) Matematikus és csillagász voltam, Németországból származtam. Több egyetemen tanítottam, beleszámítva a pozsonyi egyetemet is. Nevem latin változata ismertebb.

26. Olvassátok el az alábbi szöveget és válaszoljatok a kérdésekre.

*„Én,1.... Isten kegyelméből esztergomi érsek, magyarország prímása, üdvözlöm,
.....2.....város minden művelt férfi emberét . Urunk és királyunk3..... engedélyével
a városban4..... főiskola alapított.. Rövidesen tanárok érkeznek, akikért részben
Olaszországba, részben Franciaországba küldtem, ne engedjétek, hogy valaki nehézséget
okozzon nekik... Kelt Esztergomban, 1467-ben.*

- a) Az 1. szám helyébe írjátok az érsek nevét.
- b) A 2. szám helyébe írjátok a város nevét.
- c) A 3. szám helyébe írjátok a király nevét.
- d) A 4. szám helyébe írjátok a főiskola nevét.

Autori: PhDr. Anna Mydlová, Mgr. Štefan Podolinský, Mgr. Judita Poliačiková,
Mgr. Ľubomír Staňo

Recenzent: PhDr. Daniela Kodajová

Prekladateľ: Ing. Veronika Zsideková

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2011

© Slovenská komisia Dejepisnej olympiády